

XVIII

Powszechny Zjazd Historyków Polskich

Olsztyn, 16–19 września 2009

Prace przygotowawcze do XVIII Zjazdu zostały podjęte przez Zarząd Główny bezpośrednio po zakończeniu XVII Zjazdu, którego doświadczeniami podzielili się jego organizatorzy.

Przyjęty został termin 16–19 września 2009 r., miejscem Zjazdu będzie Olsztyn. Warunki lokalowe i możliwości organizacyjne Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego zapewniają zdanem Zarządu Głównego najlepsze warunki działania.

Komitet Zjazdowy składa się z Komisji Programowej i Komisji Organizacyjnej. Komisję Programową tworzy Prezydium Zarządu Głównego, którego członkowie podzielili się odpowiedzialnością za poszczególne części programu Zjazdu, Komisja Organizacyjna została powołana przez Oddział PTH w Olsztynie, w składzie: Norbert Kasperek (przewodniczący), Sławomir Augusiewicz, Jan Gancewski, Andrzej Korytko, Marlena Koter, Krzysztof Narojczyk, Andrzej Szmyt. Zadaniem Komisji jest organizacja logistyczna Zjazdu, organizacja zaplecza socjalnego, technicznego, komunikacji elektronicznej, a także pracy służb organizacyjnych. Organizatorzy zapewniają, że kampus Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego pomieści wszystkie sesje i sympozja, noclegi i wyżywienie. Przewidywane są też imprezy towarzyszące.

Komitet Honorowy XVIII Zjazdu został powołany w składzie: Katarzyna Hall, Minister Edukacji Narodowej, Barbara Kudrycka, Minister Szkolnictwa Wyższego, Bogdan Zdrojewski, Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Karol Modzelewski, Wiceprezes PAN, Janusz Żarnowski, Przewodniczący Komitetu Nauk Historycznych, Jerzy Wyrozumski, Sekretarz Polskiej Akademii Umiejętności, Józef Górniewicz, Rektor UWM, Ryszard Górecki, Senator RP, Marian Podziewski, Wojewoda Warmińsko-Mazurski, Jacek Protas, Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Stefan Krzysztof Kuczyński, Prezes Polskiego Towarzystwa Heraldycznego, Jarosław Poraziński, Prezes Stowarzyszenia Archiwistów Polskich, oraz byli Prezesi PTH: Andrzej Ajnenkiel, Marian Biskup, Henryk Samsonowicz, Jacek Staszewski, i Wojciech Wrzesiński.

Zjazd odbywa się pod Patronatem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego. Hasłem ogólnym XVIII Zjazdu jest „Powrót do źródeł”.

Pojęcie to jest rozumiane zarówno jako „fontes” jak i „origines”. Program został, po wyborze miejsca Zjazdu uzupełniony o problematykę pograniczy, oraz sympozja specjalistyczne zorganizowane przez Komisje Zarządu Głównego i Komitetu Nauk Historycznych PAN, których przedmiotem obrad jest problematyka poszczególnych epok, oraz wybrane zagadnienia specjalistyczne.

Ogólny program Zjazdu i organizatorzy

Inauguracja – Zarząd Główny i Oddział PTH Olsztyn

Wykład inauguracyjny:

Tomasz Jasiński (UAM) – *Początki Polski w nowym świetle*.

Andrzej Chwalba (UJ) – *Historyk w debacie publicznej. „Kapłan” czy „sługa”? 1989–2009*.

Sympozja specjalistyczne – Marian Drozdowski (AP Słupsk)

Sesja I: *Europa u źródeł* – organizatorzy: Tomasz Schramm (UAM), Włodzimierz Mędrzecki (IH PAN).

Sesja II: *U źródeł tożsamości* – organizator: Edward Włodarczyk (US).

Sesja III: *Historyk wobec źródeł* – organizator: Jan Szymczak (UŁ).

Sesja IV: *Nauczanie historii jako wycieczka do źródeł* – organizatorzy: – Grażyna Pańko (UWr), Zofia T. Kozłowska (Warszawa).

Dydaktyka nauczania historii po 50 latach – organizator: Adam Suchoński (UO)

Sesja V: *U źródeł przemian społeczności polonijnych* – organizatorzy: Tadeusz Radzik (UMCS), Anna Siwik (AGH).

Organizatorzy Zjazdu przewidują sejmik studenckich kół naukowych oraz przewodników turystycznych.

Szczegółowy program Zjazdu

Zadaniem koordynatorów – członków Komisji Organizacyjnej w Olsztynie, których nazwiska zamieszczono przy sympoziach i sesjach, jest zapewnienie odpowiednich warunków technicznych i komunikacja w innych organizacyjnych sprawach. Nie zajmują się oni ustalaniem terminów i sprawami finansowymi, które pozostają w kompetencji Głównej Księgowej PTH.

16 września 2009 r.

Sympozja specjalistyczne Komisji Zarządu Głównego PTH

organizator: Marian Drozdowski (AP Słupsk)

1. Historia starożytna: Oblicza starożytności. Z badań nad historią starożytną w Polsce

organizator: Ryszard Kulesza (UW); koordynator: Miron Wolny (UWM)

Ryszard Kulesza, Marek Stępień (UW) – *Badania nad historią starożytną w Polsce*.

Danuta Musiał (UMK) – *Studia nad religią grecką*.

Włodzimierz Lengauer (UW) – *Eros Greków*.

Krzysztof Nawotka (UWr) – *Miasto i król u progu epoki hellenistycznej. Przykład Miletu*.

Adam Łukaszewicz (UW) – *Z dziejów Aleksandrii starożytnej*.

Jan Marek Olbrycht (URz) – *Ariana antiqua – wyniki nowych badań nad dziejami hellenistycznego i partyjskiego Iranu*.

Miron Wolny (UWM) – *Sosylos – historyk wyprawy Hannibala*.

Ryszard Sajkowski (UWM) – *Trudne relacje: Gajusz Azyniusz Gallus i Tyberiusz*.

Leszek Mrozewicz (UAM) – *Imperium rzymskie w okresie panowania Flawiuszy: główne kierunki rozwoju i zagrożenia*.

Wiesław Kaczanowicz (UŚ) – *Monety jako źródło do dziejów wizerunku cesarzowych rzymskich doby kryzysu imperium*.

Maciej Salamon (UJ) – *Polityka dynastii Herakliusza wobec terenów nad- i zadunajskich*.

2. Historia średniowiecza: *Procesy twórcze społeczeństwa polskiego wieków średnich*

organizator: Tomasz Jurek (UAM); koordynator: Jan Gancewski (UWM)

Sławomir Gawlas (UW) – *Procesy twórcze formowania się chłopów.*

Jan Wroniszewski (UMK) – *Procesy twórcze kształtowania się szlachty.*

Mateusz Goliński (UWr) – *Procesy twórcze kształtowania się mieszczan.*

Marek Derwich (UWr) – *Procesy twórcze kształtowania się duchowieństwa.*

3. Historia nowożytna: *Staropolski ogląd świata*

organizator: Bogdan Rok (UWr); koordynator: Przemysław Dorszewski (UWM)

Bogdan Rok (UWr) – *Percepcja rzeczywistości europejskiej staropolskich peregrynantów.*

Marian Chachaj (UMCS) – *Tożsamość staropolskich peregrynantów na szlakach europejskich.*

Dariusz Dolański (UZ) – *Staropolska wiedza o Turcji i świecie islamu.*

Filip Wolański (UWr) – *Realia podróży zakonnych peregrynantów w świecie staropolskich narracji.*

Robert Kołodziej (UWr) – *Polscy dyplomaci w roli przedstawicieli Rzeczypospolitej w legacjach do Turcji w XVII wieku.*

Tomasz Wiślicz (IH PAN), Paulina Parcewicz (UWr) – *Staropolskie wyobrażenie Chin.*

Waldemar Kowalski (UJK), – *Ogląd peryferyjny. Staropolscy Szkoci w ewangelickiej wspólnocie doświadczzeń (II połowa XVI wieku – I połowa XVII wieku).*

4. Historia XIX wieku: *Badania nad XIX wiekiem między zjazdami krakowskim i olsztyńskim*

organizatorzy: Sławomir Kalembka (UMK), Andrzej Chwalba (UJ);

koordynator: Maria Korybut-Marciniak (UWM)

5. Historia najnowsza: *Style życia w PRL. Historia i antropologia*

organizator: Czesław Robotycki (UJ); koordynator: Jacek Kowalewski (UWM)

Jacek Kowalewski (UWM) – *Epistemologiczny status antropologii historycznej. Globalne zjawisko – lokalne znaczenie.*

Wojciech Piasek (UMK) – *Historyczne wymiary badań etnologicznych w Polsce. Analiza przypadków.*

Czesław Robotycki (UJ) – *Ludowe pisanie historii.*

Ewa Nowina-Sroczyńska (UŁ) – *Antyzachowania w PRL. Środowiska artystyczne.*

Krzysztof Piątkowski (UMK) – *Estetyka PRL-u.*

Zbigniew Libera (UJ) – *Oralność, piśmiennosc. Antropologia archiwum.*

Dobrochna Kałwa (UJ), Barbara Kluczevska – *Klientyzm w społeczności małego miasta. Studium przypadku.*

Marta Kurkowska-Budzan (UJ) – *O „nocnych” – lokalne dyskursy pamięci o powojennej partyzancie.*

6. Historia wojskowości: *Wojna w dziejach państwa i narodu polskiego*

organizator: Karol Olejnik (UAM);

koordynatorzy: Wiesław Łach (UWM), Dariusz Radziwiłłowicz (UWM)

Karol Olejnik (UAM) – *Wojna i wojsko w średniowiecznych dziejach Polski.*

Mirosław Nagielski (UW) – *Wojna i wojsko w okresie nowożytnej Rzeczypospolitej Obojga Narodów (do rozbiorów).*

Teresa Kulak (UWr) – *Polskie siły zbrojne w praktyce i teorii dziewiętnastowiecznych walk o odzyskanie niepodległości (do roku 1914).*

Wojciech Wrzesiński (UWr) – *Rola wojny i wojska w dwudziestowiecznych dziejach Polski.*

7. Historia medycyny i farmacji: *Medycyna w literaturze i sztuce czasów nowożytnych jako wyraz świadomości społecznej*

organizator: Wanda Wojtkiewicz-Rok (UWr); koordynator: Maria Korybut-Marcinak (UWM)

Kamila Uzarczyk (AMWr) – „Córy” Sonii – obraz prostytutki w literaturze XIX i XX wieku.
Jarosław Barański (AMWr) – Satyryczny obraz lekarza w grafice i malarstwie europejskim.
Małgorzata Synowiec-Piłat (AMWr) – Obrazy starości w kręgu nowożytnej sztuki europejskiej.
Agnieszka Olchowska-Kotala (AMWr) – Psychologia medycyny jako sztuka.
Wanda Wojtkiewicz-Rok (UWr) – Rysunek jako forma zapisu pamiętnikarskiego.

8. Demografia historyczna: Rodzina, gospodarstwo domowe i pokrewieństwo na ziemiach polskich w perspektywie historycznej. Ciągłość czy zmiana?

organizator: Cezary Kukło (UwB); koordynator: Paweł Letko (UWM)

Jan Tęgowski (UwB) – Rodzina dynastyczna w Polsce X–XV wieku.
Janusz Kurtyka (PWSPW Przemyśl) – Małopolskie rodziny możnowładcze XIV–XVII wieku.
Piotr Guzowski (UwB) – Ekonomiczne i demograficzne uwarunkowania funkcjonowania rodziny chłopskiej na przełomie średniowiecza i nowożytności.
Krzysztof Boroda (UwB) – Gospodarstwo domowe szlachty zagrodowej na Mazowszu płockim w XVI wieku.
Mikołaj Szołtysek (AP Słupsk) – Struktura gospodarstwa domowego w Koronie i na Litwie w końcu XVIII w., a opiekuńcze funkcje rodziny: rozbieżność czy podobieństwa?
Krzysztof Mikulski (UMK) – Rodzinne mikroświaty w nurcie życia miejskiego Polski przedrozbiorowej.
Konrad Wnęk (UJ) – Socjotopografia rodzin krakowskich w końcu XVIII wieku.
Anna Michałowska-Mycielska (UW) – Rodzina żydowska i jej gospodarstwo domowe u schyłku Rzeczypospolitej szlacheckiej.
Łukasz Lubicz-Łapiński (UwB) – Rodzina drobnoszlachecka w XVI–XIX wieku.
Radosław Poniak (UwB) – Służba domowa na ziemiach polskich w epoce pre- i industrialnej.
Lidia Zyblikiewicz (UJ) – Rodzina krakowska w czasach Franciszka Józefa.
Jadwiga Hoff (URz) – Wzorce obyczajowe zachowań rodzinnych w XIX i pierwszej połowie XX wieku.
Krzysztof Zamorski (UJ) – Modele płodności a postawy innowacyjne społeczeństwa w dobie industrializacji ziem polskich na przełomie XIX i XX wieku.
Regina Renz (UHPJK) – Gospodarstwo domowe i życie rodzinne w środowisku małomiasteczkowym międzywojennym Kielecczyzny.
Sławomir Gorzyński (DiG, Warszawa) – Rodzina magnacko-arystokratyczna w Galicji przełomu XVIII i XIX wieku - ciągłość czy zmiana?
Katarzyna Sierakowska (IH PAN) – Rodzina robotnicza na ziemiach polskich w drugiej połowie XIX w. do 1939 r.
Anna Zapalec (UPKEN Kraków) – Dezintegracja rodzin polskich w latach II wojny światowej.

9. Biografistyka: Europa w polskiej myśli politycznej XX wieku

organizatorzy: Marian Marek Drozdowski (Warszawa), Edward Czapiewski (UWr);
koordynator: Roman Jurkowski (UWM)

Marian Marek Drozdowski – Europa w poglądach Władysława Grabskiego, Eugeniusza Kwiatkowskiego i Leszka Balcerowicza.
Włodzimierz Suleja (DSW) – Europa w poglądach Józefa Piłsudskiego.
Teresa Kulak (UWr) – Europa w poglądach Wojciecha Korfantego.
Michał Śliwa (UPKEN Kraków) – Europa w poglądach przywódców PPS.
Zofia Chyra-Rolicz (Spółdzielczy Instytut Naukowy, Warszawa) – Europa w poglądach polskich kooperatystów.
Jerzy Jaruzelski (UW) – Europa w poglądach polskich konserwatystów.
Krzysztof Kawalec (UWr) – Europa w poglądach Romana Dmowskiego.
Janusz Gmitruk (Zakład Historii Ruchu Ludowego, Warszawa) – Europa w poglądach przywódców ruchu ludowego.
Tadeusz Kisielewski (UAM) – Europa w poglądach generała Władysława Sikorskiego.
Jerzy Kirszak (IPN Wr) – Europa w poglądach generała Kazimierza Sosnkowskiego.
Adam Suchoński (UO) – Unia europejska w polskich podręcznikach szkolnych.
Andrzej Friszke (ISP PAN) – Wizja Europy w poglądach przywódców Polskiego Państwa Podziemnego.

Wojciech Roszkowski (ISP PAN) – *Podsumowanie dyskusji.*

10. Historia myśli społecznej i politycznej: *Socjologia historyczna światopoglądów politycznych*

organizatorzy: Janusz Goćkowski (UWr), Michał Bohun (UJ), Agnieszka Kolasa-Nowak (UMCS);
koordynator: Bogdan Radzicki (UWM)

Jacek Bartyzel (UMK), Michał Bohun (UJ), Andrzej Chwalba (UJ), Marek A. Cichocki (IFiS), Stanisław Filipowicz (UW), Janusz Goćkowski (UWr), Stanisław Grzybowski (AP), Elżbieta Hałas (UW), Andrzej de Lazari (UŁ), Andrzej Nowak (UJ), Zbigniew Opacki (UG), Olgierd Sochacki, em. (UG), Włodzimierz Suleja (UZ), Roman Backer (UMK), Krzysztof Brzechczyn (UAM), Agnieszka Kolasa-Nowak (UMCS), Adam Koseski (AH Pułtusk), Bogdan Szlachta (UMCS), Cezary J. Olbromski (UMCS), Grażyna Woroniecka (UW), Paweł Woroniecki (UWM), Dorota Pietrzyk-Reeves (UJ)

11. Historia gospodarcza: *Między zacofaniem a modernizacją. Społeczno-gospodarcze problemy ziem polskich na przestrzeni wieków*

organizatorzy: Elżbieta Kościk (UWr), Jędrzej Chumiński (UEWr), Wojciech Morawski (SGH);
koordynator: Paweł Letko (UWM)

Elżbieta Adamczyk (UJ) – *Modernizacja gospodarki komunalnej Krakowa w drugiej połowie XIX wieku. Szanse i bariery poprawy jakości życia w mieście.*

Krzysztof Broński (UE) – *Kraków, Galicja wobec wyzwań nowoczesności (w dobie autonomii).*

Elżbieta Kościk (UWr) – *Przemiany struktury społeczno-zawodowej mieszkańców PRL.*

Cecylia Leszczyńska (UW) – *Relacje gospodarcze Polska – świat w okresie międzywojennym w świetle danych bilansu płatniczego.*

Łucja Lisiecka (UW) – *Ministrowie gospodarki II Rzeczypospolitej – drogi kariery.*

Dariusz Jarosz (UW) – *Polaków drogi do mieszkania 1918–1989.*

Kazimierz Kuciński (SGH) – *Granice zaborcze we współczesnej strukturze przestrzennej gospodarki Polski.*

Janusz Kaliński (SGH) – *Wpływ dawnych podziałów terytorialnych na transport kolejowy.*

Wojciech Morawski (SGH) – *Od Ziem Zabrzanych do Kresów Wschodnich. Ziemie wschodnie dawnej Rzeczypospolitej a procesy modernizacyjne.*

Piotr Franaszek (UJ) – *Między nowoczesnością a zacofaniem. Rola przemysłu naftowego w modernizacji gospodarki i społeczeństwa Galicji na przełomie XIX i XX wieku.*

Janusz Skodlarski (UŁ) – *Gospodarka Królewska Polskiego. Postęp i bariery.*

Roman Macyra (UAM) – *Konkurencyjność wielkopolskiej gospodarki względem innych regionów Polski na progu procesu transformacji. Doświadczenia historyczne.*

Edward Włodarczyk (US) – *Modernizacja handlu i gospodarki morskiej portów bałtyckich w XIX wieku.*

Małgorzata Helpa-Słodowa (AE Poznań) – *Regionalne zróżnicowanie społeczno-ekonomiczne polskiej wsi – uwarunkowania, skala, charakter.*

Jędrzej Chumiński (UWr) – *Mentalne bariery rozwoju gospodarczego PRL (na przykładzie pracowników przemysłu).*

12. Historia edukacji: *Największe wyzwania edukacyjne od średniowiecza do współczesności*

organizatorzy: Władysława Szulakiewicz (UMK), Karol Poznański (APS Warszawa);
koordynator: Andrzej Szmyt (UWM)

Wprowadzenie do dyskusji – Karol Poznański (APS), Władysława Szulakiewicz (UMK)

Julian Dybiec (UJ) – *Idea uniwersytetu w polskiej humanistyce XX wieku.*

Krzysztof Jakubiak (UG), Wiesław Jamrózek (UAM) – *Rodzina jako środowisko wychowawcze na przełomie XIX i XX wieku.*

Jan Krukowski (UP Kraków), Jan Rys (UP Kraków) – *Wkład krakowskiego środowiska w rozwój teorii i praktyki nauczania (XV–XVI wieku).*

Grzegorz Michalski (UŁ) – *Oświatowa i edukacyjna działalność inspektorów szkół średnich.*

Iwonna Michalska (UŁ) – *Działalność Naukowego Towarzystwa Naukowego (1928–1958) na rzecz rozwoju nauk o wychowaniu.*

Adam Massalski (UHPJK), Ewa Kula (UHPJK) – *Nauczyciele i wybitni uczniowie szkół ziemi kielecko –*

radomskiej (1815–1915).

Stefania Walasek (UWr) – *Unifikacja szkolnictwa Kresów Północnych po 1922 roku.*

Agnieszka Wałęga (UMK) – *Od seminariów nauczycielskich do wyższych uczelni – ewolucja koncepcji polskich podręczników do historii wychowania.*

Dorota Żołądź-Strzelczyk (UAM) – *Szkolnictwo różnowiercze w Wielkopolsce.*

Jerzy Kochanowicz (DSW) – *Bezpłatność jezuickich uniwersytetów jako przyczyna sporów z Akademią Krakowską.*

Joanna Falkowska (UMK) – *Wychowanie narodowe jako wyzwanie dla pedagogiki.*

Roman Tomaszewski (AP Słupsk) – *Koncepsja uczelni wojskowej w Polsce XX wieku (między edukacyjną autarkcją a otwarciem).*

13. Geografia historyczna: Źródła kartograficzne i możliwości ich wykorzystania w pracach nad geografią historyczną dawnej Rzeczypospolitej

organizatorzy: Stanisław Alexandrowicz (UMK), Krzysztof Chłapowski (IH PAN);

koordynator: Piotr Grabowski (Olsztyn)

Stanisław Alexandrowicz (UMK) – *Wprowadzenie do problematyki.*

Jan Szeliga (IH PAN) – *Materiały kartograficzne jako źródło do określenia zmian linii brzegowej polskiego morza.*

Henryk Rutkowski (IH PAN) – *Źródła kartograficzne do przebiegu dróg w Polsce Środkowej w XVI–XVIII wieku.*

Tomasz Naruszewicz (UwB) – *Wpływ osadnictwa dorzecza Dowspudy (Rospudy) na przemiany środowiska do końca XVIII wieku.*

Józef Maroszek (UwB) – *Opisy parafii diecezji wileńskiej z 1784 r. jako źródło wiedzy o środowisku kulturowym Wielkiego Księstwa Litewskiego i Podlasia.*

Piotr Grabowski (UWM) – *Geograficzny obraz historyczny Warmii w pracach włoskich i francuskich kartografów w XVII wieku.*

14. Kongres towarzystw regionalnych i lokalnych – Lidzbark Warmiński

organizatorzy: Edward Włodarczyk (US), Zdzisław Noga (UPKEN);

koordynator: Mirosław Hoffmann (UWM)

Krzysztof Mikulski (Prezes PTH) – *Wprowadzenie*

A) Próba podsumowania dorobku

Henryk Samsonowicz (UW) – *Monografie regionalne i lokalne w Polsce powojennej.*

Feliks Kiryk (Kraków) – *Blaski i cienie redaktora monografii regionalnej.*

Andrzej Groth (AP Słupsk) – *Wydawnictwa regionalne z obszaru dawnych Prus Królewskich.*

Ryszard Szczygieł (UMCS) – *Polskie Towarzystwo Historyczne a towarzystwa regionalne po II wojnie światowej.*

Włodzimierz Stępiński (UŚ) – *Niemiecka Landesgeschichte a polskie badania regionalne.*

B) Spojrzenie w przyszłość

Robert Traba (CBH PAN Berlin) – *Modele monografii lokalnej i regionalnej.*

Wystąpienia przedstawicieli towarzystw regionalnych i dyskusja

15. Stan i perspektywy badań nad historią Słowiańszczyzny

organizator: Krzysztof Makowski (UAM); koordynator – Łukasz Fafiński (UWM)

Panel dyskusyjny:

Średniowiecze – Andrzej Janeczek (IAiE PAN), Monika Saczyńska (IAiE PAN)

Wczesne czasy nowożytne – Ryszard Szczygieł (UMCS), Oleg Łatyszonek (UwB)

Wiek XIX – Antoni Cetnarowicz (UJ), Sławomir Kalembka (UMK)

Wiek XX i XXI – Władysław Andrzej Serczyk (URz), Joanna Gierowska-Kałuża (IH PAN)

Uczestnicy paneli: Jerzy Borejsza (IH PAN), Wiesław Caban (UHPJK), Lech Trzeciakowski (UAM), Leszek Zasztowt (IH PAN)

16. Historia prasy – prasa jako źródło historyczne

organizator: Edward Włodarczyk (US); koordynator: Magdalena Żmijkowska (UWM)

Bohdan Łukaszewicz (UWM) – *Prasa lokalna jako źródło do dziejów przemian na Warmii i Mazurach po 1989 roku.*

Andrzej Romanow (US) – *Prasa jako źródło do dziejów Pomorza w XIX wieku.*

Jarosław Kłaczek (UMK) – *Prasa protestancka Polski międzywojennej jako źródło do dziejów Kościoła.*

Joanna Nowosielska-Sobel (UWr) – *Prasa jako źródło do dziejów kultury na Śląsku w dwudziestoleciu międzywojennym.*

Adam Makowski (UŚ) – *Prasa regionalna jako źródło do dziejów PRL.*

17. Historia parlamentaryzmu – system parlamentarny Rzeczypospolitej doby nowożytnej

organizator: Tomasz Kempa (UMK); koordynator: Andrzej Korytko (UWM)

Jolanta Choińska-Mika (UW) – *Parlament jako droga integracji politycznej.*

Robert Kołodziej (UWr) – *Parlamentaryzm szlachecki w Rzeczypospolitej XVI–XVII wieku. Stan badań i postulaty.*

Andrzej Korytko (UWM) – *Stan badań nad senatem I Rzeczypospolitej.*

Michał Zwierzykowski (UAM) – *Sejm i sejmiki Rzeczypospolitej w XVIII wieku. Stan badań i postulaty badawcze.*

Andrzej Zakrzewski (UW) – *Osiągnięcia i problemy badań nad parlamentaryzmem Wielkiego Księstwa Litewskiego.*

Edward Alfred Mierzwa (UHPJK) – *Instytut Badań nad Parlamentaryzmem – plany i zamierzenia naukowe.*

18. Metodologia historii: Historia historiografii. Filozoficzne i pragmatyczne wymiary myślenia historycznego

organizatorzy: Jan Pomorski i W. Wrzosek

Grzegorz Dominiak (Bydgoszcz) – *O metafizycznym ufundowaniu historii słów kilka.*

Wojciech Wrzosek (Poznań) – *Realizm jako podstawa intersubiektywnego porozumienia się historyków.*

Ewa Solska (Lublin) – *Po co nam filozofia historii? Analityczność jako kategoria racjonalizacji dyskursu.*

Maria Solarska (Poznań) – *Historia jako myślenie krytyczne.*

Cezary Rzęchowski (Kraków) – *Struktura ontyczna historyczności.*

Wiktor Werner (Poznań) – *Homo oeconomicus versus człowiek historyczny w refleksji teoretycznej austriackiej szkoły ekonomicznej.*

Jan Pomorski (Warszawa SWPS) – *Wokół heurystyki i hermeneutyki historycznej. O kulturze metodologicznej badaczy naszych dziejów najnowszych.*

Bożena Płonka-Syroka (IEiAWrocław) – *Społeczno-kulturowe uwarunkowania XX-wiecznej historiografii nauki.*

Jaromir Jeszke (Poznań/Warszawa) – *Między historiografią nauki a kulturą środowisk badaczy. Rzecz o formach dialogu z przeszłością w środowiskach naukowych.*

Anna Ziębińska-Witek (Lublin- IH UMCS) – *Między tekstem a spektaklem, czyli historia w muzeach.*

Karolina Polasik-Wrzosek (Poznań IW UAM) – *Antropologia historyczna jako badanie pamięci kulturowej.*

Dariusz Łukasiewicz (Poznań – PAN) – *Religia jako ważny składnik pamięci historycznej.*

Hubert Łaszkiewicz, (Lublin) – *Słowo-dzieło-myśl. Jak czytać i jak rozumieć teksty źródłowe.*

17–19 września 2009 r.

I. SESJA: Europa u źródeł

organizator: Tomasz Schramm (UAM)

1. Sympozjum: *Tradycje europejskiej kultury prawnej*

organizator: Andrzej Zakrzewski (UW); koordynator: Stanisław Gajewski (UWM)

Janusz Sondel (UJ) – *Prawo rzymskie.*

Jan Zabłocki (UKSW) – *Prawo kanoniczne.*

Krystyna Kamińska (UMK) – *Prawo miejskie.*

Marek Wąsowicz (UW) – *Konstytucjonalizm.*

Katarzyna Sójka-Zielińska (UW) – *Wielkie kodyfikacje.*

Maria Zmierczak (UAM) – *Prawo systemów totalitarnych: hitleryzm, faszyzm.*

Zbigniew Cywiński (UW) – *Prawo systemów totalitarnych – Rosja radziecka.*

2. Sympozjum: *Miasta europejskie, gospodarka rynkowa (instytucje, społeczeństwo, państwo)*

organizatorzy: Adam Manikowski (IH PAN), Edmund Kizik (UG);

koordynator: Jan Gancewski (UWM)

Wiesław Długokęcki (UG) – *Konspiracja na dworze wielkiego mistrza zakonu krzyżackiego w XIV–XV wieku.*
Anna Kalinowska (UW), Agnieszka Gajewska (UW) – *Wyspiarskie odmienności. Właściwości rozwoju modelu konsumpcyjnego w Anglii w XVI–XVIII wieku.*

Dariusz Kołodziejczyk (UW) – *Chrześcijański i muzułmański model konsumpcji i rozwoju gospodarczego.*

Andrzej Karpiński (UW) – *Styl życia polskiej i europejskiej biedoty i „ludzi luźnych” w XVI–XVIII wieku.*

Edmund Kizik (UG) – *Konsumpcja elitarna w miastach hanzeatyckich w XVI–XVIII wieku.*

Gabriela Majewska (UG) – *Luksus a polityka gospodarcza protestanckiej Szwecji w XVIII wieku.*

Adam Manikowski (IH PAN) – *Konsumpcja jako element kształtujący rozwój cywilizacji europejskiej w epoce nowożytnej.*

Jacek Wijaczka (UMK) – *Handel i konsumpcja jako czynnik kształtujący rozwój gospodarki miejskiej na przykładzie XVII-wiecznego Krakowa.*

Tomasz Wiślicz (IH PAN) – *Właściwości konsumpcji nowożytnej społeczności wiejskiej.*

Jacek Kochanowicz (UW) – *Konsumpcja w epoce poindustrialnej i Europie przemysłowej*

3. Panel dyskusyjny: *Średniowieczne korzenie uniwersytetów i nauki w środkowej i środkowowschodniej Europie*

organizatorzy: Krzysztof Ożóg (UJ), Krzysztof Stopka (UJ); koordynator: Tomasz Gajownik (UWM)

Elżbieta Jung (UŁ)

Mikołaj Olszewski (IFiS PAN)

Włodzimierz Zega (IFiS PAN)

Dagmara Wójcik (IFiS PAN)

Jacek Soszyński (UW)

Maciej Zdanek (IH PAN)

4. Sympozjum: *Kościół chrześcijański*

organizator: Kazimierz Iłski (UAM); koordynator: Stanisław Gajewski (UWM)

Anna Kotłowska (UAM) – *Narodziny nowej historiografii. Kronika uniwersalna i historia kościelna.*

Przemysław Nehring (UMK) – *Pisma apologetyczne i polemiczne jako źródło historiografii łacińskiej.*

Sławomir Bralewski (UŁ) – *Zgromadzenie biskupów jako instrumenta unitas religionis w ręku cesarza w IV–VIII wieku.*

Michał Stachura (UJ) – *Problem jedności Kościoła. Schizma i herezja w późnej starożytności.*

Jacek Wiewiórowski (UAM) – *Późnoantyczne kodyfikacje prawa rzymskiego – próba uporządkowania stosunków w ziemskiej oikumene.*

Rafał Witkowski (UAM) – *Życie zakonne w mieście średniowiecznym.*

Andrzej Wałkowski (UWM) – *Działalność klasztornej skryptorium jako wyraz postaw intelektualnych i duchowych zakonników.*

5. Sympozjum: *Autonomia jednostki*

organizator: Włodzimierz Mędrzecki (IH PAN); koordynator: Przemysław Dorszewski (UWM)

Dariusz Kołodziejczyk (UW) – *Pozycja jednostki w społeczeństwie tureckim i w społeczeństwie polskim w XV–XVIII wieku.*

Wojciech Kriegseisen (UW) – *O jaką wolność walczył i jaki użytek z niej czynił Europejczyk w wieku XVII–XVIII.*

Tomasz Kizwalter (UW) – *O jaką wolność walczył i jaki użytek z niej czynił Europejczyk w wieku XIX.*

Włodzimierz Mędrzecki (IH PAN) – *O jaką wolność walczył i jaki użytek z niej czynił Europejczyk w wieku XX.*

Maciej Janowski (IH PAN) – *Między wolnością jednostki a obowiązkiem narodowym – polskie uwarunkowania autonomii jednostki z XIX i XX wieku.*

II. SESJA: *U źródeł tożsamości*

organizator: Edward Włodarczyk (US)

1. Sympozjum: *Tożsamość narodowa i pamięć. W poszukiwaniu nowego paradygmatu w badaniach historycznych*

organizatorzy: Robert Traba (CBH PAN Berlin), Hans Hennig Hahn (Oldenburg);

koordynator: Kornelia Konczal (CBH PAN Berlin)

A) *Historia i naród.*

Hans Henning Hahn (Oldenburg), Robert Traba (CBH PAN Berlin) – *Po co nam historia drugiego stopnia w badaniach dziejów narodowych i stosunków bilateralnych (wprowadzenie do dyskusji).*

Dyskusja panelowa: *Wokół najnowszych badań historii narodowych;* moderacja: Ewa Domańska (UAM)

Z udziałem: Krzysztofa Pomiana (UW) – doświadczenia francuskie, Michaela G. Muellera (Halle) – doświadczenia niemieckie, Macieja Janowskiego (IH PAN) – doświadczenia polski

B) *Historia i interdyscyplinarność*

Dyskusja panelowa: *Interdyscyplinarność w spojrzeniu na historię;* moderacja – Rafał Stobiecki (UŁ)

Jerzy Szacki (SWPS) – refleksja socjologiczna, Andrzej Mencwel (UW) – refleksja kulturoznawcza, Marek Zaleski (IBL) – refleksja literaturoznawcza.

Prezentacja projektu: *Nowe otwarcie. Polsko-niemieckie miejsca pamięci* – Maciej Górny (IH PAN), Kornelia Konczal (CBH PAN Berlin).

2. Sympozjum: *Średniowieczne miejsca pamięci w kształtowaniu tożsamości narodowej*

organizator: Jan Maria Piskorski (US);

koordynatorzy: Dariusz Radziwiłłowicz (UWM), Wiesław Łach (UWM)

A) *Bitwa pod Grunwaldem w kształtowaniu tożsamości narodowej Litwinów, Polaków i innych*

Stefan Kwiatkowski (US) – *Pamięć, żaloba, pojednanie. Bitwa grunwaldzka jako wstrząs w mentalności jej uczestników.*

Sven Ekdahl (Göteborg/Berlin) – *Dyplomacja i werbowanie żołnierzy zaciężnych w czerwcu 1410 r. W przededniu bitwy grunwaldzkiej.*

Paweł Żmudzki (UW) – *Jak opisać bitwę? Poemat Jana z Wiślicy i inne opowieści o Grunwaldzie na tle historiografii średniowiecznej.*

Stefan Dyreff (Berno) – *Grunwald w historiografii i tradycja niemieckiej i polskiej.*

Rimvydas Petrauskas (Wilno) – *Grunwaldu „życie pośmiertne” w okresie od XV do XX wieku w historiografii i tradycji litewskiej, białoruskiej i rosyjskiej.*

B) Inne mitotwórcze bitwy i wojny europejskiego średniowiecza

José M. Faraldo (Madryd) – *Villalar 1521 r.*

Fiona Watson (Stirling) – *Bitwa pod Bannockburn 1314 r.*

Andrzej Furier (US) – *Bitwa pod Digori 1121 r. i wojny gruzińsko-tureckie za Dawida IV Budowniczego.*

Xavier Hélyary (Paris IV) – *Oblężenie Orleanu 1428/29 r. i wojna stuletnia*

Wojciech Iwańczak (UHPJK) – *Wojny husyckie w kształtowaniu tożsamości narodowej Czechów.*

Adrienne Körmendy (Budapeszt-Warszawa) – *Mohacz 1526 r.*

Jukka Korpela (Joensuu) – *Bitwa na jeziorze Pejpus 1242 r.*

Paweł Migdalski (US) – *Bitwa pod Lyrskov 1044 r.*

Marko Šuica (Belgrad) – *Bitwa na Kosowym Polu 1389 r.*

Przemysław Urbańczyk (IAiE PAN) – *Bitwa pod Stiklestad 1030 r.*

3. Sympozjum: Węzłowe problemy z dziejów dawnej Rzeczypospolitej w pamięci historycznej

organizatorzy: Jacek Wijaczka (UMK), Jerzy Dygdała (UMK);

koordynator: Sławomir Augustowicz (UWM)

Igor Kąkolewski (DHI Warszawa) – *Hołd pruski 1525 r. w kulturze pamięci Polaków*

Oleg Łatyszczonok (UwB) – *Unia polsko-litewska 1569 roku*

Jacek Wijaczka (UMK) – *Potop szwedzki w świadomości historycznej Polaków*

Kazimierz Maliszewski (UMK) – *Kult Jana III Sobieskiego i jego wiktorii wiedeńskiej (1683 r.) w polskiej kulturze i tradycji*

4. Sympozjum: Świadomość regionalna i narodowa w rozwoju historycznym w Prusach Krzyżackich/Książęcych/Wschodnich/na Warmii i Mazurach

organizatorzy: Grzegorz Jasiński (UWM), Grzegorz Białuński (UWM);

koordynatorzy: Dominik Krysiak (UWM), Monika Krogulska-Krysiak (UWM)

Alicja Dobrosielska (UWM) – *Pamięć i tożsamość – Prusowie wobec zmiany kulturowej.*

Jerzy Kielbik (OBN Olsztyn) – *Źródła tożsamości warmińskiej w epoce nowożytnej.*

Tomasz Chrzanowski (OBN Olsztyn) – *Ziemie wschodniopruskie i ich dzieje w publikacjach nauczycieli gimnazjów prowincji Prusy Wschodnie w XIX wieku.*

Janusz Jasiński (IH PAN) – *Wspólny portret Polaków na Warmii i Mazurach w XIX wieku?*

Jerzy Łapo (Muzeum Kultury Ludowej, Węgorzewo) – *„Widoczny znak”. Tożsamość mieszkańców Mazur w XIX i XX stuleciu w świetle upamiętnień poległych w wojnach prowadzonych przez Prusy i Niemcy.*

Wojciech Łukowski (UW) – *„Mieszkańcy Mazur” czy „Nowi Mazurzy”. Historyczne uwarunkowania i współczesne treści tożsamości regionalnej na Mazurach.*

Andrzej Sakson (IZ Poznań) – *Przemiany tożsamości regionalnej współczesnych mieszkańców byłych Prus Wschodnich.*

III. SESJA: Nauki dające poznać źródła

organizator: Jan Szymczak (UŁ)

1. Sympozjum: Historyk wobec źródeł. Historiografia klasyczna i nowe propozycje metodologiczne

organizatorzy: Jan Szymczak (UŁ); koordynator: Irena Makarczyk (UWM)

Wprowadzenie: Rafał Stobiecki (UŁ)

W kręgu teorii

Jolanta Kolbuszewska (UŁ) – *Koncepcja źródła w XIX-wiecznej historiografii klasycznej.*

Wojciech Wrzosek (UAM) – *Źródło historyczne jako alibi historyka.*

Tomasz Pawelec (UŚ) – *Podstawy źródłowe psychohistorii.*

Marek Woźniak (UMCS) – *Kiedy pamięć staje się źródłem historycznym. Historycy wobec tradycji ustnej.*

Piotr Witek (UMCS) – *Historia zamknięta w kadrze. Audiowizualna koncepcja źródła historycznego.*

Maciej Bugajewski (UAM) – *Świadectwo i archiwum - dwie kategorie refleksji nad źródłem historycznym?*

W kręgu praktyki dziejopisarskiej

Andrzej Wierzbicki (IH PAN) – *A gdy źródeł zabraknie? Z dziejów marksistowskiej metodologii historii w PRL.*

Andrzej Paczkowski (ISPPAN) – *Kategorie źródeł badań nad historią najnowszą i sposoby ich eksploatacji.*

Marcin Kula (UW) – *Najszczęśliwszym ze szczerych? Kilka refleksji o wartości źródłowej tekstów prywatnych.*

Krzysztof Zamorski (UJ) – *Semantyka liczby jako źródła historycznego w badaniach demograficznych.*

Ewa Domańska (UAM) – *Vestigia: materialność przeszłości.*

Małgorzata Bracha (UHP) – *Historyk wobec pamiętek przeszłości. W kontekście badań nad powstaniem styczniowym.*

Bożena Płonka-Syroka (UWr) – *Nowe źródła w badaniach z historii medycyny.*

2. Sympozjum: Od genealogii do historii społecznej

organizator: Barbara Trelińska (UMCS); koordynator: Krzysztof Łożyński (UWM)

Maria Koczerska (UW) – *Elity polityczne i ich miejsce w funkcjonowaniu państwa.*

Aleksandra Jaworska (UMCS) – *Corona Regni, Corpus Regni et gentis i ich znaki w dokumencie iluminowanym w Polsce.*

Zenon Piech (UJ) – *Obrazowy system komunikacji w kulturze polskiego średniowiecza.*

Tomasz Jurek (IH PAN) – *Dokument jako wyraz uczoności społeczeństwa polskiego.*

Edward Potkowski (UW) – *Książka – społeczeństwo – problemy badawcze.*

Henryk Wąsowicz (KUL) – *Intelektualne zabawy z czasem.*

Alicja Szymczak (UŁ) – *Krewniacze podstawy elit lokalnych.*

Jan Tyszkiewicz (UW) – *Ekologia człowieka, czyli o niektórych naukach pomagających historykowi.*

Tomasz Jasiński (UAM) – *Nauki pomocnicze historii czy źródłoznawstwo – terminologia czy metody badawcze.*

Krzysztof Mikulski (UMK) – *Strategie rodzinne mieszczan i szlachty Prus Królewskich w XV–XVIII wieku.*

3. Sympozjum: Historyk i archiwista wobec nowych typów źródeł i problemu ich masowości

organizatorzy: Waldemar Chorążyczewski (UMK); koordynator: Marlena Koter (AP Olsztyn)

Robert Degen (UMK) – *Selekcja archiwalna jako konstruowanie zasobu źródeł historycznych.*

Artur Górac (UMCS), Dariusz Magier (AP Siedlce) – *Historyk wobec selekcji archiwalnej.*

Wiesława Kwiatkowska (UMK), *Co mogą a co powinni wiedzieć o naszych czasach przyszłe pokolenia. Kulturowe aspekty selekcji dokumentacji*

Andrzej Biernat (NDAP) – *Archiwa a dokumentowanie rzeczywistości.*

Anna Żeglińska (UWM), *Relacje oral history jako obiekty archiwalne*

Hubert Wajs (AGAD) – *Dokument elektroniczny jako obiekt archiwalny.*

Krzysztof Skupieński (UMCS) – *Dokument elektroniczny jako obiekt badań historyka. Dyplomatyka „elektroniczna”.*

IV. SESJA: Nauczanie historii jako wycieczka do źródeł

organizatorzy: Grażyna Pańko (UWr), Zofia T. Kozłowska (Warszawa)

1. Sympozjum: Historia w reformowanej szkole w 1999 r. i 2009 r.

organizator: Grażyna Pańko (UWr); koordynator: Janusz Gołota (UWM)

Spotkanie z Minister Edukacji Narodowej Katarzyną Hall, Henrykiem Samsonowiczem oraz Prezesem PTH Krzysztofem Mikulskim

Moderator Zofia T. Kozłowska

Grażyna Pańko (UWr), Józef Biłyj (UWr) – *Nauczanie i uczenie się historii i wiedzy o społeczeństwie w reformowanej szkole podstawowej.*

Anna Chochowska, Joanna Łażniowska, Joanna Wojdon (UWr) – *Nauczanie i uczenie się historii w reformowanym gimnazjum.*

Izabela Koziej, Barbara Techmańska (UWr) – *Nauczanie i uczenie się historii w liceach ogólnokształcących i profilowanych.*

Jacek Piotrowski (UWr), Ewa Jarmakowicz, Barbara Techmańska (UWr), Małgorzata Skotnicka, Teresa Strzelecka – *Nauczanie i uczenie się wiedzy o społeczeństwie w reformowanym gimnazjum i liceum ogólnokształcącym i profilowanym.*

2. Symposium: Źródła w edukacji historycznej

organizator: Stanisław Roszak (UMK); koordynator: Janusz Gołota (UWM)

Wojciech Piasek (UMK), Danuta Konieczka-Śliwińska (UAM) – *Pojęcie źródła historycznego w filozofii i dydaktyce historii.*

Maria Jadczyk (Ośr. Med.), Anna Paner (UG) – *Znaczenie i rola źródeł w warsztacie historyka, w koncepcjach dydaktycznych i w praktyce szkolnej.*

Adam Kucharski (UMK), Małgorzata Strzelecka (UMK) – *Udostępnianie źródeł i sposoby prezentacji:*

– *edukacyjne funkcje instytucji – muzeum, biblioteka, archiwum*

– *zbiory tekstów źródłowych i tekstów kultury a edycje źródłowe*

– *źródła w podręcznikach.*

Teresa Maresz (UKW) – *Znaczenie źródeł w realizacji celów dydaktycznych i standardów egzaminacyjnych.*

Barbara Kubis (UO) *Źródła domowe i osobiste w edukacji historycznej.*

3. Symposium: Spojrzenie na pogranicza (I) – Regiony ojczyste, regiony świata

organizator: Bogumiła Burda (UZ)

Elżbieta Kościak (UWr) – *Mieszkańcy Dolnego Śląska 1945–1948. Wzajemne relacje Bernardeta Nitschke, UZ – Problem repatriacji, wysiedleń, migracji i reemigracji na Dolnym Śląsku.*

Bogumiła Burda (UZ) – *Pojęcie regionu ojczystego, regionów świata, „dużej” o „małej” ojczyzny. Kształtowanie świadomości historycznej, narodowej i regionalnej na przykładzie Dolnego Śląska.*

Robert Skobelski (UZ) – *Poszukiwanie własnej tożsamości na pograniczu polsko-niemieckim.*

Bohdan Halczak (UZ) – *Współczesna sytuacja ludności „przybyłej” po 1945 roku na pograniczu polsko-niemieckim.*

4. Symposium: Spojrzenie na pogranicza (II) – Nauczanie historii i mniejszości

organizatorzy: Maria Bieniek (UWM), Izabela Lewandowska (UWM)

Hanna Konopka, Małgorzata Ocytko, Artur Pasko (UWB) – *Wielokulturowość pogranicza polsko-białorusko-litewskiego w edukacji historycznej na przełomie XX/XXI w.*

Małgorzata Szostakowska, em. (UWM) – *Specyfika edukacji regionalnej w szkołach Warmii i Mazur po 1945 r.*

Izabela Lewandowska (UWM) – *Polityka wystawiennicza Muzeum Warmii i Mazur w latach 1945–1989. Przyczynek do edukacji historycznej na pograniczu kulturowym.*

Iwona Józwiak, Maria Bieniek (UWM) – *Poznaj i pokochaj wielokulturowość Warmii i Mazur - wnioski z interdyscyplinarnego projektu szkolnego.*

Panel: Dydaktyka historii po 50 latach – Jerzy Centkowski (URz), Jerzy Maternicki (URz), Grażyna Pańko (UWr), Janusz Rulka (UKSW), Melania Sonańska-Bondaruk (Warszawa), Adam Suchoński (UO), Piotr Ungier (Warszawa), Alojzy Zielecki (URz)

V. SESJA: U źródeł przemian społeczności polonijnych

organizatorzy: Marcin Kula (UW), Tadeusz Radzik (UMCS), Adam Walaszek (UJ)

1. Sympozjum: Pomagali czy tylko trwali. Znaczenie emigracji politycznej

organizatorzy: Tadeusz Radzik (UMCS), Anna Siwik (AGH);

koordynator: Barbara Krysztopa-Czupryńska (UWM)

Tadeusz Radzik (UMCS) – *Dla siebie czy dla Kraju? Społeczne uwarunkowania aktywności politycznej emigracji.*

Tadeusz Wolsza (IH PAN) – *Rząd bez władzy.*

Anna Siwik (AGH) – *Emigracyjna wizja socjalizmu.*

Stanisław Kilian (UPKEN) – *Wizja suwerennej Polski i jej miejsca w Europie w myśli politycznej emigracyjnych narodowców.*

Rafał Habielski (IBL PAN) – *Emigracyjne spory o Polskę.*

2. Sympozjum: Utrzymywali polskość. Dla kogo? Przemiany kulturowe społeczności polskich w krajach osiedlenia

organizatorzy: Zenon Jasiński (UO), Adam Wałaszek (UJ);

koordynator: Barbara Krysztopa-Czupryńska (UWM)

Kazimierz Dopierała (UAM) – *Stan i uwarunkowania oświaty polonijnej, a zachowanie tożsamości narodowej i kulturowej.*

Adam Wałaszek (UJ) – *Wymiary i oblicza polskiej kultury na obczyźnie. Kultura polska czy polonijna.*

Wiesława Piątkowska (UO) – *Media polonijne – źródło informacji czy kreator tożsamości kulturowej i narodowej?*

Zenon Jasiński (UO) – *Oświata i kultura polonijna a koncepcje wielokulturowości w krajach osiedlenia.*

Bogdan Cimała (UO), A. Kalczyńska (UO) – *Między hermetyzacją a otwarciem polonijnych organizacji kulturalno-oświatowych.*

3. Sympozjum: Katolicyzm polski czy powszechny? Przemiany religijne wśród Polonii i Polaków w świecie

organizator: ks. Zygmunt Zieliński (KUL); koordynator – ks. Andrzej Kopiczko (UWM)

John M. Grondelski – *Katolicyzm Polonii Amerykańskiej – stara i nowa emigracja.*

Józef Wołczański (PAT) – *Kościół katolicki na Ukrainie – tradycje II Rzeczypospolitej i restauracji postkomunistycznej.*

Sabina Bober – *Katolicyzm Polaków w Niemczech – polskie tradycje i niemiecki porządek kościelny.*

Ks. Zygmunt Zieliński (KUL) – *Katolicyzm polski w zmieniających się warunkach historycznych – rozbiory – komunizm – niepodległość.*

Ks. Andrzej Kopiczko (UWM) – *Polskie i niemieckie tradycje w katolicyzmie na Warmii.*

Dyskusja nad podręcznikiem polsko-niemieckim

Robert Traba (CBH PAN Berlin), Krzysztof Ruchniewicz (UWr)

Zamknięcie Zjazdu – 19 września 2009 r.

Dyskusji panelowa: PRL – forma państwowości polskiej czy zewnętrznej okupacji?

organizator: Andrzej Friszke, ISP PAN

Sejmik Studentów i Doktorantów – Kinga Dorbach kingadorbach@poczta.fm

Walne Zgromadzenie PTH 20 września 2009 r.

Równoległe z XVIII Powszechnym Zjazdem Historyków Polskich odbędzie się, zgodnie ze Statutem, Walne Zgromadzenie Delegatów PTH. Będzie to okazja do podsumowania obrad Zjazdu oraz działań Towarzystwa, którego 123 lata istnienia mieszczą się w trzech wiekach warunków historycznych, pytań filozoficznych i politycznych. Walne Zgromadzenie da też asumpt do sformułowania możliwości działania w dalszym ciągu wieku XXI.